

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/K

Külföldi hírek

budapest, 1983. április 16.

kül

s z o m b a t

sk0001 4 230 mtik1003

fesztivál - 2000

bonn, 1983. április 16./mti/ - a világ legnagyobb ünnepségét, „szuper showját”, akarják megrendezni az nszk-ban 1999. december 31-ről 2000. január 1-re virradóan.

a „fesztivál-2000”, elnevezésű gigantikus vállalkozás kiötlője, az 52 éves nyugatnémet carlheinzhoffmann elképzelése szerint a hátralévő nem egészen 17 év /6100 nap/ talán éppen elegendő lesz az „új évezred”, méltó fogadtatásának előkészítéséhez.

íme néhány hoffmann megvalósíthatónak tűnő elgondolásaiból: több százezer vagy millió embert kell bevonni az óriási szilveszteri népünnepélybe /egyedül hamburgban 45 ezret/, monstre dalfesztiválokat, kiállításokat és előadássorozatokat kell szervezni /többek között „az emberiség jövőjét megtestesítő”, űrhajósok részvételével/ stb.

eddiggi tervei felvázolásánál hoffmann azonban nem korlátozta fantáziája szabad szárnyalását. elképzelhetőnek tartja azt is, hogy a földet lézersugárral övezzék; hatalmas tükör-műholdak segítségével a nap sugarait bolygónk árnyékban lévő oldalára irányítsák, hogy a nagy pillanatban az egész föld fényárban usszon, s végül, hogy a világ minden államfője közös szertartáson jelenjen meg.

az érdeklődők, akik szívesen vennének részt az egyedülálló vállalkozásban, máris jelentkezhetnek egy hamburgi címen, ahonnan - 99 márka befizetése ellenében - klubtagsági igazolványt, az eseményt hirdető színes posztert, s egy nyakkendőt vagy egy sálát kapnak a büszke felirattal: „fesztivál-2000,,.

Nm

1983.04.16.

a nagy organizátor szuper tervébe csupán egyetlen apró számítási hiba csuszott: az új évezred nem 2000-ben, hanem egy évvel később, 2001-ben kezdődik...

fkj/hi bd
06.26 160483 1664

--

sk0002 4 230 mtik1004

a városok felvirágoztatásáért

párizs, 1983. április 16. /upi/ - a pusztulóban lévő nagyvárosok felélesztése is elősegítheti a nemzetgazdaságok fejlődését - szögezték le a résztvevők azon a párizsban tartott nemzetközi konferencián, amelyen a nyugati nagyvárosok felvirágoztatásának lehetőségeit vitatták meg. míg az újjáépítés szükségességében megvolt az egyetértés, az egyes országok nézetei már eltértek annak megítélésében, hogy annak költségeit az állam, vagy pedig a magánszektor viselje.

a konferenciát a 24 fejlett tőkés államot tömörítő gazdasági együttműködési és fejlesztési szervezet /oecd/ égisze alatt rendezték.

elsősorban az egyesült államok képviselte azt a véleményt, amely szerint a magánszektor képes a leghatékonyabb beruházásokra a megújulás érdekében. a francia, a spanyol, a portugál és a görög küldöttség ezzel szemben inkább az állami támogatásban látja a nagyvárosok új életre keltésének lehetőségét. a szervezet jelenlegi városfejlesztési programja a magánszektorra tekint a fejlődés elsődleges tényezőjének, az oecd szakszervezeti tanácsadó testülete szerint azonban semmi sem bizonyítja, hogy a magánszektor eleve hatékonyabb lenne. a szakszervezetek a helyi választott szerveket találják a leghatékonyabb városfejlesztőnek.

a tanácskozáson résztvevő oecd-miniszterek négy fő pontban foglalták össze a városok felvirágoztatásának teendőit: a központi kormány és a helyi választott szervek, valamint a magánszektor együttműködésén alapuló városfejlesztési program, gondoskodás a szolgáltatásokról, a gazdátlan területek újrahasznosítása és az értékesebb földek megőrzése, valamint az ésszerűbb - állami támogatásban részesített - lakásgazdálkodás.

a tanácskozáson a pusztuló, hanyatló városok szomorú példájaként említették detroitot és new york bronx nevű városrészét. a rendbehozott városok üdítő példája viszont a skóciai glasgow, amely

Nw

1983.04.16.

a felújítás után a magánberuházók kedvenc célpontja lett. a hollandok amszterdami hozták fel a helyes várospolitikai illusztrálására: mint mondták, a lakberek kordában tartásával sikerült megtartani a belső városrészek lakóit is. lakbérelő ellenőrzés híján a csatornák partján álló régi szép lakóházak helyén ma már egyhangu irodaépületek emelkednének - figyelmeztettek.

sb bd
06.30 160483 2284

--

sk0003 4 230 mtik1005

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!!

novoje vremja - román hetilap /1. rész/

moszkva, 1983. április 16. /mti/ - vasile ioca román publicistának a contemporanul című bukaresti folyóirat 1982/10. számában megjelent, a társadalmi folyamatok megítélésénél alapul vett ismérvekről szóló cikkét elemzi a novoje vremja legújabb számában e. bagramov.

a román szocialista művelődési és nevelési tanács társadalmi, politikai és kulturális hetilapja cikkének szerzője a novoje vremja megállapítása szerint a társadalomtudományra leselkedő legnagyobb veszélyt abban látja, hogy vannak bizonyos axiómákkal jellegű tézisek, amelyeket nem lehet figyelmen kívül hagyni egyetlen társadalomtudományi kutatás során sem.

megítélésünk szerint - írja a novoje vremja - vasile ioca nyitott kapukat döngget, amikor „az ismervek komplex rendszerének,, kidolgozását és alkalmazását követeli, s arra hivatkozik, hogy a dialektikus, történelmi materialista kutatási módszer feltételezi a jelenségek mindenoldalú vizsgálatát. a contemporanulban megjelent cikk szerzőjének szándéka azonban nem az, hogy bizonyos módszertani, vagy ismeretelméleti problémákat világítson meg. a cikknek nyitott politikai jellege van, ráadásul a szerző politikai, világnézeti álláspontjára enyhén szólva nem jellemző a határozott osztályszemlélet. /folyt./

fl/so bd

06.37 160483 1403

Nw

--

sk0004 4 230 mtik1006

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

novoje vremja - román hetilap /2. rész/

vasile ioca hangosan háborog, „mert a dolgok odáig fajultak, hogy korunkat egyoldaluan, mint a kapitalizmusból a szocializmusba történő átmenet korszakát határozzák meg, a történelmet egyoldaluan, mint osztályharcok történelmét fogják fel, s a mai világban meglévő bonyolult érdekösszeütközéseket és ellentéteket vagy elsősorban az osztályellentétekre, vagy a kapitalizmus és a szocializmus közötti harcra vezetnek vissza,„ ez a megközelítés véleménye szerint ahhoz vezet, hogy „lekicsinylik, nem értékelik kellőképpen a nemzetek és a nemzeti államok szerepét, s a nemzetközi jognak a jelentőségét az államok közötti kapcsolatokban,„ az osztályismérvek szerinte akadályozzák annak felismerését, hogy általános jelleggel bírnak „bizonyos közgazdasági törvények, például az egyenlőtlen ütemű és az ugrásszerű fejlődés törvénye, valamint bizonyos világméretű problémák és válságok, olyanok, mint az alacsony fejlettségi szint és a gazdasági fejlettség szintjében meglévő nagy különbségek, a fegyverkezési hajszá, az energetikai-, nyersanyag-, élelmiszer- és valutáris-pénzügyi válság,„

a szerzőt szemmel láthatólag a legkevésbé sem zavarja, hogy a kommunista kiáltvány által is tartalmazott meghatározás, miszerint a történelem lényegét tekintve az osztályharcok története, ugyanolyan jelentőséggel bír a társadalomtudományok szempontjából, mint az energiamegmaradás törvénye a természettudományokból. az a körülmény sem nyugtalanítja, hogy az értékes, miszerint korunk a kapitalizmusból a szocializmusba történő átmenet kora, kollektív viták, eszmecsere eredményeként született, amelyekből kivették részüket a román elvtársak is. ez az értékelés szerepel a kommunista és munkáspártok 1969. évi tanácskozásának dokumentumában is. a cikk szerzője szerint nem léteznek olyan törvényszerűségek, amelyek csak a kapitalizmusra, vagy csak a szocializmusra lennének jellemzőek: úgy beszél az egyenlőtlen ütemű és az ugrásszerű fejlődésről, a fegyverkezési hajszáról, a pénzügyi-valutáris és egyéb válságokról, mintha azokat egyforma valószínűséggel szülhetné bármilyen társadalmi rendszer - írja a novoje vremja./folyt/

fl/so bd
06.47 160483 2292

Nw

-.-

sk0005 4 300 mtik1007

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

román hetilap /3. rész/]novoje vremja -

a szocialista országok gazdasági fejlettségi szintjében meglévő különbségek kiegyenlítésére törekvést, a fegyverzetek csökkentéséért és a feszültség enyhítéséért vívott harcot, a szuverenitás és az egyenlő jogok elveinek védelmét a nemzetközi kapcsolatokban, vagyis mindazt, ami a szocialista gyakorlat révén fokozatosan az élet részévé válik, a cikk szerzője egyszerűen észre sem veszi.

vasile ioca szavakban nem utasítja el az osztályismérveket, csupán azt kívánja, hogy „egészséges ki őket,„ a nemzeti ismérvekkel, amit mond, az lényegében aláássza a proletariátus osztályálláspontját, s akár akarja ezt a szerző, akár nem, kapitulációt jelent a polgári-nacionalista szemlélet előtt.

vasile ioca abból indul ki, hogy a nemzetiségi és az osztályelv egymástól függetlenül létezik. az osztályharc szerinte feltételezi az uralmi és alávetettségi viszonyok meglétét, de a kapitalista és a szocialista országok között nincs ilyen viszony. az imperializmust „általánosabb szempontból úgy lehet meghatározni, mint az államközi kapcsolatok bizonyos fajtájának megjelenési formáját, mint bizonyos államoknak, bizonyos nagyhatalmaknak a törekvését más országok és népek kizsákmányolására és elnyomására, függetlenségük és szuverenitásuk megsértésére, az erő és a diktátum politikájának folytatására a nemzetközi kapcsolatokban,„ a külpolitika sem feltétlenül folytatása a belpolitikának, s úgy tekinthető, mint „az államközi erőviszonyok bizonyos fajtája,„

kell-e bizonygatni, hogy ez a koncepció aláássza a világszocializmusnak, a nemzetközi munkás és nemzeti-felszabadító mozgalomnak az internacionalista szövetségét? - teszi fel a kérdést az idézettekkel kapcsolatban a novoje vremja.

a marxista-leninisták sem elméletben, sem gyakorlatban soha nem fogadják el azt a hamis koncepciót, amely „szegény,„ és „gazdag,„ országokra osztja a világot, mivel ez egyenlőségjelet tesz a szocialista világrendszer és a kapitalista államok közé.

a szovjet hetilap a továbbiakban rámutat arra, hogy az imperialista propaganda e koncepció segítségével igyekszik befeketíteni a reális szocializmust, elterjeszteni azt az állítást, hogy a szovjetunió és más szocialista országok külpolitikája

Nw

kül

- 6 -

1983.04.16.

„neokolonialista jellegű,, s a szovjetunió beavatkozik a fejlődő országok belügyeibe. a szegény és gazdag országokra vonatkozó reakciós koncepció célja az, hogy megakadályozza a szocializmusnak a nemzeti-felszabadító mozgalomra gyakorolt forradalmasító hatását./folyt./

fl/dj bd
06.53 160483 2637

-. -

sk0006 4 300 mtik1008

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

novoje vremja - román hetilap /4. rész/

meg kell állapítani, hogy a contemporanulban megjelent cikk ugyanazokat az ismérveket, expanzionista és neokolonialista törekvéseket tulajdonítja a szocialista országoknak, amelyek az imperialista hatalmakra jellemzők. teszi ezt annak ellenére, hogy a jelenlegi világhelyzet, mint azt joggal állapította meg az szkp xxvi. kongresszusán elmondott beszédében nicolae ceausescu elvtárs, a román kommunista párt főtitkára, a román szocialista köztársaság elnöke, „az eddigieknél is fontosabbá teszi a szocialista országok szolidaritásának és együttműködésének megszilárdítását, összefogását minden haladó erővel annak érdekében, hogy gátat vessenek a nemzetközi helyzet újabb kiéleződésének, megújítsák az enyhülés, az együttműködés, a béke politikáját,,.

az elmondottakat összegezve a novoje vremja cikkinője végezetül megállapítja: a contemporanul című hetilapban megjelent cikk szerzője látszólag azért száll sikra, hogy a társadalomtudományokban az ismérvek komplex rendszerét alkalmazzák. ezzel a marxista-leninisták által széles körben elismert megközelítési móddal szemben aligha lehetne bárkinek is ellenvetése. valójában azonban az ismérvek komplex rendszerével kapcsolatos érvelés az osztályismérveket nemzeti ismérvekkel váltja fel. a nemzeti vonásokat az osztályjellegű vonások kárára előtérbe állítva a szerző olyan érvelésbe bocsátkozik, amely egyáltalán nem használ a szocializmus ügyének és a dolgozók nemzetközi szolidaritásának.

fl/dj bd
06.58 160483 1618

Nm

-. -

kül

- 7 -

1983.04.16.

sk0007 4 230 mtik1009

reagan — koh l /1.rész/

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. április 16. /mti/ - moszkvai látogatást tervez a nyáron helmut kohl nyugatnémet kancellár, s washingtoni tárgyalásai során reagan elnököt is megkísérelte ráébreszteni a szovjet vezetőkhez fűződő személyes kapcsolatok fontosságára - a jelek szerint eredménytelenül.

reagan és kohl a pénteki fehér házi találkozó alkalmával egyetértett abban, hogy a lehető legszorosabb együttműködés lehetőségeit kell felkutatni a május 28-30. között megrendezendő williamsburgi csúcstalálkozón napirendre kerülő világgazdasági kérdésekben. „mélyrehatóan és nagy komolysággal,, vitatta meg - kohl kifejezése szerint - a két fél a kelet-nyugati kapcsolatok kérdéseit, és „közös béke-és leszerelési politikájának lényeges vonatkozásait,,.

a két és félórás pénteki fehér házi együttlét tartalmának fenti jellemzésével reagan és kohl igazolták azokat a várakozásokat, hogy ezúttal - williamsburg előtt és a kelet-nyugati viszony egy különösen kényes szakaszában - mindkét kormány rendkívüli hangsúlyt ad az egység demonstrálásának.

reagan elnök a megbeszélés után „komoly válasza,, szólította fel a szovjetuniót legutóbbi, s moszkva által már elutasított „közbülső megállapodási,, javaslatára, jóllehet ismeretes, hogy ez a javaslat ugyanúgy a szovjet rakéták egyoldalú leszerelését követeli, mint a korábbi „nullamegoldás,,. reagan figyelmeztetett, hogy ha a szovjetunió nem változtat álláspontján a májusban folytatódó genfi tárgyalásokon, az egyesült államok folytatni fogja az előkészületeket rakétáinak Európába telepítésére. /folyt./

br/th bd
07.17 160483 1652

Nm

-. -

1983.04.16.

sk0008 4 230 mtik1010

reagan—kohl /2.rész/

helmut kohl kancellár ugyanezt az álláspontot képviselte a fehér házból való távozásakor elhangzott nyilatkozatában és később megtartott sajtóértekezletén, de határozottan megkülönböztethető hangsúlyokkal. kérdésekre válaszolva a kancellár megerősítette, hogy a nato decemberben megkezdí az amerikai középhatótávolságú rakéták nyugatnémetországba telepítését, ha addig nem sikerül megállapodásra jutni genfben. „felelősségtudatra és viszonyosságra”, szólította fel a szovjetuniót, de az ultimátumszerű amerikai megfogalmazásokkal ellentétben csak azt a reményét fejezte ki, hogy „a szovjetunió még nem mondta ki az utolsó szót”, a nyugat genfi javaslataira.

a nyugatnémet kormányfő szerint „ebben az évben fontos kérdések dőlnek el,,, „a magunk részéről rendkívül érdekeltek vagyunk abban, hogy a szóbanforgó problémákra megoldást találjunk a kellettel való megállapodások formájában,, - hangoztatta kohl.

a bonni kancellár a washingtoni tárgyalásokon és sajtónyilatkozataiban több ízben aláhuzta, hogy az nszk milyen nagy súlyt helyez a szovjet vezetőkkel való személyes kapcsolatokra. közölte, hogy júniusban esetleg moszkvába utazik, hogy találkozzék velük. reagan elnökkel, mondta, „kiterjedt tárgyalásokat folytatott a kelet-nyugati kapcsolatok kérdéseinek teljes skálájáról,,, s ezeken aláhuzta „a szovjet vezetőkkel fenntartott személyes kapcsolatok változatlan fontosságát,,.

a nyugatnémet kormányfő közbenjárása egy szovjet—amerikai csúcstalálkozó érdekében az első jelek szerint nem járt eredménnyel. bár a fehér ház - amíg nem konkrétan vetődik fel a kérdés - mindig igyekszik készségesnek mutatkozni a csúcsszintű kapcsolatfelvételre, reagan ezúttal említést sem tett a megbeszélésnek erről a témájáról. korábban, kohl érkezésekor pedig „nem hiszem,, -mel válaszolt újságírók kérdésére, hogy a téma egyáltalán szóba kerül-e. /folyt./

br bd
07.21 160483 1920

Nm

--

1983.04.16.

sk0009 4 230 mtik1011

reagan—kohl /3.rész/

a fehér ház tehát egyáltalán nem készült a nyugat-európa által fontosnak tartott kérdés megvitatására, mint ahogy csak kényszerüsből egyezett bele abba is, hogy megvitassák a nukleáris fegyverek befagyasztásának problémáját, amely pedig washingtonnak és bonnának egyaránt „körmére égett,, az utóbbi hónapokban.

ezek a kérdések, valamint a kelet-nyugati kereskedelem fejlesztésével kapcsolatos jelentékeny nézetkülönbségek nyugatnémet források szerint a vártnál nagyobb hangsúllyal voltak jelen a találkozáson, amelyet a fehér ház eredetileg a nyugat-európai konzervatív erőksikereinek egyfajta megünneplésére szánt. kohl enyhén ünneprontó kérdésfelvetései előrevetítették annak valószínűségét, hogy a williamsburgi tőkés csúcsertekezlet nemcsak ennek a konzervatív egységnek a tetőpontja, hanem a gazdasági, kereskedelmi és politikai nézetkülönbségek újbóli jelentkezésének fóruma is lehet.

br/th bd
07.25 160483 0948

--

sk0010 4 230 mtik1012

Lengyel békenagygyűlések

varsó, 1983. április 16. /mti/ - Lengyelországban pénteken több városban tömeggyűléseken tiltakoztak az egyesült államok és több más nato-tagország fegyverkezési politikája, valamint az nszk-ban elhangzott egyes revansista nyilatkozatok ellen.

a legnagyobb megmozdulásra - a lengyel szocialista ifjúsági szövetség /zsmf/ szervezésében - szzczecinben került sor, több tízezer fiatal részvételével.

kn/th bd

08.16 160483 0454

Nm

--

sk0011 4 230 mtik1013

Lengyel-szovjet repülőgépipari egyezmény

varsó, 1983. április 16. /mti/ - 1990-ig szóló repülőgépgyártási együttműködési megállapodást írt alá pénteken varsóban edward lukosz lengyel kohászati és gépipari, valamint ivan szilajev szovjet repülőgépipari miniszter.

az egyezmény értelmében tovább bővítik az eddig is igen fejlett kooperációt a légijárművek gyártásában. a lengyel fél a többi között hamarosan megkezdi egy új, saját konstrukciójú helikopter készítését, amelyhez egyes részegységeket a szovjetunió szállít majd, s egyben vásárlója is lesz az új gépnek. a megállapodás, amelynek jelentőséget varsóban igen nagyra értékelik, új, hosszútávú lehetőségeket biztosít a lengyel repülőgépgyártás fejlesztéséhez és termékeinek fokozott exportjához.

kn/th bd

08.30 160483 0789

--

sk0012 4 230 mtik1014

arafat-közlemény

szófia, 1983. április 16. /mti/ - bolgár részről egyetértéssel fogadják a palesztinai felszabadítási szervezetnek egy független palesztin állam és jordánia közötti konföderáció létrehozására tett erőfeszítéseit - hangsúlyozza a jasszer arafatnak, a pfsz végrehajtó bizottsága elnökének pénteki bulgáriai baráti munkalátogatásáról kiadott közlemény.

todor zsvikov és jasszer arafat a megbeszélések során áttekintette a közel-keleti helyzetet, és a közel-keleti konfliktus alapját képező palesztinai probléma békés és igazságos rendezésének módjait. elítélték izrael libanon elleni agresszióját, az egyesült államok törekvését, hogy fokozza politikai és katonai jelenlétét a közel-keleten. követelték egyúttal az izraeli csapatok azonnali és feltétel nélküli kivonását libanon egész területéről, valamint libanon területi egységének, függetlenségének és szuverenitásának szavatolását.

egyetértettek abban, hogy minden érdekelt fél, köztük a pfsz részvételével hívjanak össze nemzetközi közel-keleti konferenciát. nagyra értékelték a fezi arab csúcstételen elfogadott

közel-keleti rendezési elveket, hangsúlyozva, hogy ezek az elvek megegyeznek a tavaly szeptember 15-én előterjesztett szovjet javaslattal.

mindazok a kísérletek, amelyek bármilyen formában a palesztinai és az arab nemzeti-felszabadító mozgalom, valamint a szovjetunió és a szocialista országok közötti szövetség gyengítésére törekszenek, az arab népek érdekei ellen irányulnak - hangsúlyozza a két fél közös álláspontját rögzítő közlemény.

ék bd

08.33 160483 1572

--

sk0013 4 230 mtik1015

török gépeltérítés

athén, 1983. április 16. /reuter/afp/upi/ - a görög biztonsági erőknek péntek éjszaka sikerült ártalmatlanná tenniük azt a fiatal török géprablót, aki ugyanaznap délután hatalmába kerítette az isztambul-izmir között közlekedő török belföldi járatot.

a gép athénban szállt le. innen a géprabló ausztráliába szeretett volna továbbrepülni. éjszaka egy biztonsági különítménynek az egyik légikisasszony segítségével sikerült bejutnia a pilótafülkébe: a stewardess rávette a géprablót, hogy résznyire nyissa ki az ajtót. a kommandó ekkor rohamozta meg a fülkét, ahol a géprabló egy késsel és egy palack benzinnel tartotta sakkban a pilótát és a személyzet két tagját.

a görög hatóságok szerint a gépeltérítő neve mahmoud kalkan, s egy szélsőbaloldali török szervezethez tartozik.

zo bd

08.41 160483 0830

--

sk0014 4 230 mtik1016

argentina - tiltakozás

buenos aires, 1983. április 16./ap/upi/ - mintegy 15 ezer ember vonult a buenos airesi elnöki palota elé pénteken, hogy átnyujtsa azt a - kétszáz ezer aláírást tartalmazó - petíciót, amely követeli: a kormány adjon számot a hetvenes évek közepén „eltűnt”, több ezer ember hollétéről.

ez a tömegmozdulás - amelyet adolfo perez esquivel vezetett, aki 1980-ban elnyerte a nobel-békedíjat - az 1976-os katonai hatalomátvétel óta a legnagyobb tüntetés volt argentinában az emberi jogok védelme érdekében. a békés felvonulást az emberi jogok tiszteltetéséért harcoló nyolc argentin szervezet hirdette meg.

ez a nyolc szervezet eddig hétezer olyan személy esetét jegyezte fel, akiket 1974 és 1979 között az argentin biztonsági szolgálat emberei hurcoltak el. becslések szerint az eltűntek tényleges száma 30 ezer, de sokak családtagjai a megtorlástól való félelmükben nem nyilatkoznak. a katonai kormány nem fogadta el az aláírásokat tartalmazó dokumentumot.

kzs bd
08.49 160483 1021

-.-

sk0015 4 230 mtik1017

salvadori hírek

san salvador, 1983. április 16./upi/afp/ap/pl/ - folytatódik a salvadori hazafias erőknél a kormány ellen a múlt héten indított offenzívája. pénteken a farabundo marti nemzeti felszabadítási front erői határ harc után elfoglalták az ország keleti részén usulután tartomány tizezer lakosú estanzuelas városát. a várost védő 30-40 fős kormánymilícia nyolc tagja életét veszítette.

a salvadori hazafiak felrobbantottak egy elektromos erőművet, ezért megszűnt az áramszolgáltatás az ország keleti területein. hírügynökségi jelentések szerint a salvadori kormány - támadástól tartva - ötezer embert vont össze san salvadortól mintegy negyven kilométerre észak-keletre, a cerron grande és a november 5. vízierőművek védelmére. szünetel a közúti közlekedés az országot kelet-nyugati irányban átszelő nagyobb főútvonalakon, a tengerparti műúton, valamint az úgynevezett panamerican műúton.

Nw

d, aubuisson - romero érsek

washington, 1983. április 16. /pl/efe/afp/ - a salvadori alkotmányozó nemzetgyűlés elnöke, roberto d, aubuisson is tagja volt a salvadori hadsereg azon csoportjának, amely romero salvadori érsek meggyilkolását előkészítette - írja a the los angeles times című amerikai lap. értesülése szerint az egyesült államok salvadori nagykövetsége táviratban számolt be az amerikai kormánynak az „akció”, sikeres végrehajtásáról és arról, hogy d, aubuisson és társai számára „nagy dolog”, volt az ellenzéki egyházvezető meggyilkolása.

robert white, az egyesült államok volt salvadori nagykövete az elmúlt héten megerősítette ennek a táviratnak a létezését, és d, aubuissont „patologikus gyilkosnak”, nevezte. roberto d, aubuisson az elnöki hivatal egyik várományosa - salvadorban decemberben lesz elnökválasztás. mint a cikk rámutat, salvadorban semmi sem történik a gyilkos kézrekerítése érdekében.

kzs tu bd

09.05 160483 1865

-.-

sk0016 4 230 mtik1018

szovjet határozat a szállítási fegyelemről

moszkva, 1983. április 16. /mti/ - az szkp kb és a szovjetunió minisztertanácsa határozatot fogadott el a szállítási fegyelem megerősítéséről, az illetékes minisztériumok és főhatóságok feladatairól.

a határozat megállapítja, hogy bár a vállalatok és egyesülések jelentős része a megaszabott határidőre teljesíti szállítási kötelezettségeit, továbbra is lényeges hiányosságok vannak a termékeknek a megrendelőkhöz történő eljuttatásában. a dokumentum megállapítja: a kötelezettségek nem teljesítése, az ágazati és helyi érdekek előtérbe helyezése az állami és tervfegyelem súlyos megsértését jelenti.

éppen ezért a határozat feladatul adja a minisztériumoknak, s személyesen az illetékes miniszternek, hogy fokozzák az ellenőrzést a fennhatóságuk alá tartozó vállalatoknál, hozzanak konkrét és hatékony intézkedéseket a szállítások pontos és ütemes végrehajtása, az anyagok és eszközök előírás szerű felhasználása érdekében.

Nw

a határozat hangsúlyozza a pártszervezetek és az egyes párttagok felelősségét is, s ezzel kapcsolatban felszólít arra, hogy a pártszervezetek érvényesítsék teljesebben ellenőrző funkciójukat, tegyenek meg mindent a termelési feladatok elősegítésére, céltudatosabban foglalkozzanak az egyes részlegekben dolgozó munkásokkal.

kr/th bd

09.08 160483 1340

--

sk0017 4 230 mtik1019

kommunista szombat

moszkva, 1983. április 16. /mti/ - a hagyományokhoz híven Lenin születésének közelgő évfordulója alkalmából tartják meg a szovjetunióban ma a kommunista szombatot. a legtöbb gyárban és üzemben felajánlásokat tettek, hogy telteljesítik a napi tervet, energiát és anyagot takarítanak meg.

a kommunista szombaton sokan lakóhelyük „tavaszi nagytakarításában”, vesznek részt: csinosítják és tisztítják az utcákat, tereket, parkokat. a munkanap bevételeit - ami a múlt évben meghaladta a 900 millió rubelt - iskolák, kórházak, óvodák építésére fordítják.

az első kommunista szombatot moszkvai vasutasok kezdeményezték - összesen 15-en. csoportjuk három gőzmozdonyt javított meg ezen a napon, 1919-ben. az azóta országossá vált mozgalomban szinte valamennyi dolgozó részt vesz. tavaly 150 milliónyian végeztek ezen a napon társadalmi munkát.

kr bd

09.51 160483 0892

--

sk0018 4 230 mtik1020

Lengyel hírek

varsó, 1983. április 16. /mti/ - ismét figyelmeztették a lengyel képzőművész szövetség vezetőségét arra, hogy hagyjon fel a szocialista állam érdekeit sértő, a szövetség alapszabályával össze nem egyeztethető politikai tevékenységgel. március végén a varsói polgármester mutatott rá, hogy a szövetség április végére tervezett közgyűlésének előkészületei során a vezetőség tagjai nem kívánatos politikai tevékenységet folytatnak, olyan nyilatkozatokat tesznek, amelyeket a szabad európa rádió rendszeresen felhasznál lengyelország ellen irányuló műsoraiban.

pénteken a lengyel belügyminiszter figyelmeztetett, hogy a szövetség vezetőségének megnyilatkozásai továbbra is ellentétesek a nemzeti megegyezés gondolatával, nem szolgálják a társadalmi nyugalom erősítését. felszólította a szövetség vezetőit, hogy még a tervezett közgyűlés előtt hagyjanak fel káros tevékenységükkel, vegyék fel végre a kapcsolatot a kulturális és művészeti minisztériummal az alkotó együttműködés megteremtése érdekében.

x x x

a volt „szolidaritás”, egyik külföldre távozott regionális vezetőségi tagjával közölt huszperces beszélgetést a lengyel televízió. andrzej zajac, aki korábban a beszkidék-vidéki szervezet vezetőségének tagja volt, az internálásból szabadulva tavaly júliusban legálisan franciaországba emigrált. időközben teljesen kiábrándult a nyugaton működő különféle „szolidaritás”,-csoportok tevékenységéből és elhatározta, hogy visszatér lengyelországba, a francia hatóságok azonban csak hosszas huzavona után adták meg az ehhez szükséges kiutazási engedélyt.

az interjút a lille-ben működő lengyel konzulátuson készítették. a volt „szolidaritás”,-vezető egyrészt a kiutazási engedély megszerzése végett fordult a lengyel képviselőhöz, másrészt azért, hogy menedéket kérjen ott, mivel hazatérési szándékának bejelentése után különféle lengyel emigráns csoportok többször megfenyegették.

kn bd

10.10 160483 2015

--

sk0019 4 230 mtik1021

pozsgay imre hanoiban

hanoi, 1983. április 16. /mti/ - pozsgay imrének, a hazafias népfront országos tanácsa vezetésével szombaton hanoiba érkezett a hazafias népfronti küldöttsége.

/főtájkárának

a delegációt a hanoi repülőtéren huynh tan phat, a vietnami államtanács vezetésével szombaton hanoiba a hazafias front elnökségi tagja fogadta. délután a hazafias front székházában megkezdődtek a hivatalos tárgyalások. a vietnami delegációt hoang quoc viet, a hazafias front elnöke vezeti.

Telnökhelyettese,(kb elnöksége)

dp bd

10.31 160483 0493

--

sk0020 4 230 mtik1023

közel—keleti hírek

tel-aviv/jeruzsálem/damaszkusz, 1983. április 16. /ap/upi/reuter/ - mose arensz izraeli hadügyminiszter változtatásokat hajtott végre az izraeli hadsereg vezető posztjain. david ivri vezérőrnagyot, a légierők volt parancsnokát nevezte ki a vezérkar helyettes vezetőjévé.

a bejelentés meglepetést keltett, ugyanis ivri, aki a légierők parancsnoka volt a bagdadi atomreaktor elleni 1981-es légitámadás, valamint a libanon elleni háború idején, decemberben visszavonult az aktív katonai szolgálattól. hírek szerint arensz először amir drori vezérőrnagyot, a libanonban állomásozó izraeli erők főparancsnokát akarta kinevezni erre a posztra, drori azonban, miután a satilai és szabrai vérfürdővel kapcsolatos vizsgálat zárójelentésében a kahan-bizottság őt is elmarasztalta, most úgy döntött, hogy egy időre a háttérben marad.

david ivri mose levy örökébe lép, aki a leváltott nafaél ejtan helyét foglalja el a vezérkari főnöki poszton. a katonai hírszerzés vezetőjévé chud barak vezérőrnagyot nevezték ki, miután elődjét menesztették tisztségéből a kahan-bizottság ajánlása alapján.

x x x

pénteken jeruzsálemben philip habib amerikai elnöki különmegbízott másfélórás megbeszélést folytatott begin miniszterelnökkel, jichak samir külügy- és mose arensz

Nw

hadügyminiszterrel. hírgyűnökségek szerint a téma elsősorban a szíriai, valamint a pfsz-erők, illetve az izraeli csapatok kivonásával kapcsolatos vita, valamint haddad őrnagy dél-libanoni miliciáinak státusa volt.

x x x

a libanonban végrehajtott izraeli csapaterősítésekre való tekintettel a pfsz teljes készülségbe helyezte libanon északi és keleti részén állomásozó csapatait - jelentette be pénteken abu dzsihad, a palesztinai felszabadítási hadsereg főparancsnok-helyettese damaszkuszban. a damaszkuszi rádió kommentárjában ismét arra figyelmeztetett, hogy izrael a libanonban tartózkodó szíriai csapatok elleni provokatív akcióra készül.

diplomáciai források szerint izrael április eleje óta mintegy 3000 fővel, továbbá szállító- és tüzérségi járművekkel erősítette meg libanoni erőt. hírgyűnökségek arról is beszámolnak, hogy izraeli harci gépek folytatják felderítő repüléseiket a bekaa-völgy felett, ahol egymástól nem messze állomásoznak a szíriai és izraeli csapatok.

tu bd

11.11 160483 2325

--

sk0021 4 230 mtik1024

ad salvador

san salvador, 1983. április 16. /reuter/ - a jelek szerint sikerült elsimítani a salvadori légierők parancsnoka és az ország hadügyminisztere közti ellentéteket. bustillo ezredes, a légierők parancsnoka korábban azzal fenyegetőzött, hogy amennyiben nem menesztik garcia hadügyminisztert, alakulataival zendülést kezdeményez.

az ezredes péntek éjjelig adott időt követelése teljesítésére. miután bustillo tárgyalt magana elnökkel, röviddel a kitűzött határidő előtt bejelentették: sikerült megállapodásra jutni. azt nem közölték, hogy vajon ez a hadügyminiszter menesztését jelenti-e.

zo bd

11.14 160483 0628

Nw

--

kül

- 18 -

1983.04.16.

sk0022 4 230 mtik1025

Lengyel szakszervezeti rendelet

Varsó, 1983. április 16. /mti/ - a Lengyel államtanács rendeletben határozta meg üzemi, országos szakszervezeti strukturák létrehozásának módját. A tavaly októberben elfogadott szakszervezeti törvény értelmében ilyen szervezetek eredetileg csak a jövő év elejétől működhetnek volna. Időközben azonban a bejegyzett munkahelyi szakszervezetek száma meghaladta a tízezret, továbbá egyes foglalkozási ágakban, például a bányászatban és a kohászatban egyre inkább felmerült az igény a határidő előrehozására.

A rendelet, amelyet a kormány lapja, a Rzeczpospolita közölt szombati számában, a többi között azt tartalmazza, hogy az egyes foglalkozási ágakban működő munkahelyi szakszervezetek közös megegyezéssel elhatározhatják, hogy országos szakmai szervezet létrehozásához szükséges alapító bizottságot jelölnek ki saját képviselőikből. Ők dolgozzák ki az ágazati szakszervezeti egyesülés, vagy föderáció szervezeti szabályzatát, és ha azt az államtanács megfelelőnek találja, akkor már az év vége előtt engedélyt adhat ilyen strukturák működésére.

Mint az államtanács jogügyi hivatalának vezetője az mti tudósítójának válaszolva hangsúlyozta: továbbra is érvényben marad az az alapelv, hogy egy munkahelyen csak egy szakszervezet működhet, s ennek megfelelően egy ágazaton vagy foglalkozási területen belül csak egy országos szakszervezeti egyesülés hozható létre. A hivatal igazgatója azt is közölte, hogy a kormány lapjában közzétett rendelet a közeljövőben lép életbe.

kn/th bd

11.16 160483 1546

Nu

-. -

kül

- 19 -

1983.04.16.

sk0023 4 230 mtik1026

két rövid hír

gandhi - dél-afrikai premier

London, 1983. április 16. /reuter/ - Sir Richard Attenborough, a Gandhi című film rendezője pénteken bejelentette: nem vesz részt alkotásának dél-afrikai gála-premierjén. A filmet először kizárólag fehérékből álló közönség előtt fogják bemutatni.

vna - határincidensek

Hanoi, 1983. április 16. /mti/ - Mint a VNA hírugynökség közölte, Kína újabb határincidenseket provokált a vietnami határon: katonái különböző fegyverekkel településeket lőttek, s átlépve a határon házakat gyújtottak fel, erdőket égettek fel. Ilyen incidensek történtek a jelentés szerint április 12-13-14-én Lang Son, Hoang Lien Son, Hatuyen vietnami tartományok határtérségében.

dp/th zo bd

11.31 160483 0742

-. -

sk0024 4 230 mtik1027

Kohl amerikai útja - nyugatnémet visszhang

Bonn, 1983. április 16. /mti/ - A Helmut Kohl nyugatnémet kancellár washingtoni tárgyalásait értékelő első NSZK-beli kommentárok szerint „már nagyon régen nem volt ilyen jó, ilyen felhőtlen az amerikai-nyugatnémet viszony,,.

A legtöbb szombati lap azt emelte ki főcímben, hogy Kohl támogatja Reagan amerikai elnök „közbülső megoldását,, következőképpen az amerikai rakétatelepítés megkezdését is az NSZK területén.

A nyugatnémet televízió washingtoni tudósítója tudni vélte, hogy a rakétatelepítés kérdésében tanúsított előzékeny nyugatnémet magatartást a Reagan-kormány valószínűleg azzal fogja viszonzni, hogy hajlandó lesz bizonyos „engedményekre,, a madridi konferencia befejezése érdekében.

Nu

figyelemreméltó volt, hogy a nyugatnémet kormányhoz közel álló die welt washingtonba kiküldött tudósítója vastagbetűs alcimben jelezte: a kohL-kormány el akarja kerülni, hogy a hét vezető tőkés-ország májusi, egyesült államokbeli gazdasági csúcstalálkozóján megkössék a kezét a kelet-nyugati kereskedelem folytatásával kapcsolatban.

fkj/th bd

11.48 160483 1127

--

sk0025 4 230 mtik1028

kohL - olasz sajtó

róma, 1983. április 16. /mti/ - az olasz lapok helmut kohL amerikai tárgyalásairól beszámolva kiemelik, hogy reagan és a nyugatnémet kancellár egyetértett a rakéták témakörében, de továbbra is ellentétek vannak a kelet-európával fenntartott gazdasági kapcsolatok megítélésében.

a la repubblica tudósítója szerint azonban reagan-adminisztráció aggódik amiatt, hogy a genfi tárgyalások sikertelensége esetében nőhet a rakétatelepítést ellenző közvélemény és a szociáldemokraták nyomása, és engedményekre készítheti a bonni kormányt.

a l,unitá azt írja, hogy a kereszténydemokrata-liberális bonni koalíciót belpolitikai okok miatt nyugtalanítja az amerikai merevség. kohL rugalmasabb tárgyalási magatartást javasolt reagannek, mert tisztában van vele, hogy a nyugatnémet közvélemény ellenzi az eurorakétákat - vélekedik az okp lapja.

ami a kelet-európával fenntartott gazdasági kapcsolatokat illeti, a la stampa kiemeli, hogy e téren semmiel sem közeledtek az álláspontok. a l,unitá szerint bonn nem hajlandó elfogadni a nyugatnémet gazdaságot büntetésként is sújtó amerikai elképzelést, minthogy erősen érdekelt a kelettel fenntartott gazdasági kapcsolatokban.

Nw

a szerkesztőségek tájékoztatására!

a corriere della sera tudósítója szerint mind reagan, mind kohL úgy ítéli meg, hogy a szovjetunió akkor fog „komoly ellenjavaslatot” benyújtani genfben, ha meggyőződött afelől, hogy „megosztó stratégiája” nem jár sikerrel, és ez a „nulla óra”, közeledtével várható. vagyis akkor, amikor időszerűvé válik az eurorakéták rendszerbeállítása.

kir/th bd

11.56 160483 1661

--

sk0026 4 230 mtik1029

habib kairóban /1.rész/

patak károly, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1983. április 16. /mti/ - reagan elnök utazó nagykövete, philip habib szombaton egynapos látogatásra kairóba érkezett. mubarak elnököt tájékoztatta - amerikai hírforrások szerint - az izraeli-libanoni tárgyalások állásáról. habib rendszeresen jár egyiptomba, utoljára márciusban konzultált itt.

a jeruzsálemi rádió szombaton arról tájékoztatott, hogy a dél-libanont megszálló izraeli haderők kivonásáról folyó tanácskozásoknak, amelyek amerikai védőszárnyak alatt teljesen megrekedtek, washington most olyan lendületet akar adni, hogy két héten belül eredmény szülessék. utalt a rádió az amerikaiak mind nagyobb idegességére. ennek oka az, hogy a libanoni patthelyzet hozzájárult ahhoz, hogy leálljon a reagan-tervben előirányzott folyamat, a pfsz és jordánia egyezkedése, s az arab csucs ehhez kapcsolódó ügye.

az izraeli hírközlő szervek azt is tudni vélik, hogy george shultz amerikai külügyminiszter mihamarabb a térségbe akar látogatni, állítólag azután, hogy izrael és libanon megállapodott.

az egyiptomi sajtó az eltelt napokban elsősorban a pfsz-t hibáztatta azért, hogy a reagan-terv, amelyet kairó bizonyos fenntartásokkal, ám „egyetlen alternatívaként”, támogat, elakadt. az egyiptomi kormány sajtó szombati vezércikkei azonban már az egyesült államoknak is nyílt szemrehányásokat tesznek.

Nw

kül

- 22 -

1983.04.16.

butrosz gali külügyi államminiszternek szombaton befejeződött washingtoni látogatását kommentálva az al-ahram diplomáciai szemleírója azt írja, hogy a palesztin mozgalmat „nem lehet kizárólagosan felelőssé tenni a kudarcért,.. /folyt./

pk bd
12.49 160483 1663

.-.

sk0027 4 230 mtik1030

habib kairóban /2.rész/

felelős körökre hivatkozva a kormánylap különösen súlyosnak minősíti az amerikai külügyminiszternek azt a kijelentését, hogy ha a pfsz „nem felel meg a kívánalmaknak,, az arab országok vonják meg tőle elismerésüket mint a palesztin nép egyetlen törvényes képviselőjétől. „nem várhatjuk el a pfsz-től, hogy mindent fogadjon el, miközben izraeltől nem követeljük meg, hogy hagyja abba a /sziszjordániai zsidó lakosság/ telepítéseket, hogy vonuljon ki libanonból, és hogy nyilvánítsa ki készségét a reagan-terv elfogadására.,,

az egyiptomi diplomáciai kezdeményezések s az ingerült sajtóhangok azt az aggodalmat is tükrözik, hogy az ugynevezett reagan-terv végső bukása késleltetni fogja egyiptom visszailleszkedését az arab táborba, amely camp david után kitalizotta.

pk/th bd

12.51 160483 0831

Nm

.-.

kül

- 23 -

1983.04.16.

sk0028 4 230 mtik1031

sziria-izrael - tudósítói

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

bejrut, 1983. április 16. /mti/ - napról napra fokozódik egy izraeli-sziriai katonai konfliktus veszélye a kelet-libanoni bekaa-völgyben. a damaszkuszi rádió azzal vádolta izraelt, hogy a nagyarányú csapatösszevonásokkal párhuzamosan gyanús manővereket kezdeményezett sziria provokálása céljából. a rádió nyilvánvalóan arra utalt, hogy az utóbbi napokban az izraeli vadászbombázók folyamatos légifelderítést és provokatív támadási gyakorlatokat hajtottak végre a sziriai ellenőrzés alatt álló libanoni körzetek légterében. a damaszkuszi kommentár nyomatékosan figyelmeztette izraelt: hagyjon fel a tüzzel való játékkal.

az ellenséges izraeli szándékokat erősíti meg az a megfigyelés is, hogy az izraeli csapatok néhány napja nagyméretű, élénk színű narancssárga leplekkel jelölték meg járműveiket, katonai berendezéseiket. legutóbb a tavalyi libanoni agresszió idején alkalmazták ezt a saját egységeik azonosítását és lokalizálását megkönnyítő módszert.

bejrutban ismeretessé vált adatok szerint az izraeli hadvezetés a hónap eleje óta további háromezer katonával növelte a 80 kilométer hosszú fronton összehívott csapatok 25 ezres létszámát. ugyanebben az időszakban 900 harckocsit és 1200 más katonai járművet, valamint nagyszámu tüzérségi löveget irányítottak a tüzzüneti vonal térségébe. az izraeli csapatokkal szemben álló sziriai és palesztin erőket - mint arról beszámoltunk - a legmagasabb fokú riadókészültségbe helyezték. ezt a hírt személyesen is megerősítette halil al-vazir /abu dzsihad/, a palesztinai felszabadítási hadsereg főparancsnokhelyettese, hozzáfűzve, hogy együtt nagyarányú izraeli támadásra számít a palesztinok és sziria ellen.

a damaszkuszi rádió szerint izrael provokatív akcióival olyan sziriai reagálást akar kiváltani, amely egyfelől ürügyül szolgálna az általános támadásra, másfelől felmentené izraelt az agresszió vádjától.

bz bd

13.06 160483 1998

Nm

.-.

sk0029 4 230 mtik1033

illyés halála - visszhangok

budapest, 1983. április 16. /mti-upi/afp/taszsz/dpa/ - a hírügynökségek, lapok világszerte beszámolnak illyés gyula haláláról, méltatják életművét.

„illyés gyula humanista eszmékkel áthatott munkásságát széles körben ismerték nem csupán magyarországon, de az ország határain túl is, neve jól ismert a szovjet olvasók számára is - állapítja meg a taszsz szovjet hírügynökség.

az afp francia hírügynökség megemlékezésében olyan költőnek, esszéistának, dramaturgnak és regényírónak nevezi, aki életművében egyesítette a szürrealizmust a népies hagyományokkal.

a upi hírszolgálati iroda életrajzában a „magyar irodalom nagy öregjeként,„ kiemelkedő személyiségeként méltatja illyést.

életrajzot ad illyés gyuláról a dpa, nyugatnémet hírügynökség is. hangsúlyozza: a „a puszták népével, új művészeti ágat teremtett a magyar irodalomban, a szociográfiát.

illyés gyula haláláról kiemelt hírben tudósítanak szombati számukban a jelentősebb olasz lapok. a kommunista L. unitá „a magyar irodalom pátriarkájának,„ nevezte. megemlékeztek illyés haláláról a szombati francia lapok is.

tu-kir bd

13.29 160483 1164

--

sk0030 4 230 mtik1034

kohl újra otthon

bonn, 1983. április 16. /mti/ - helmut kohl nyugatnémet kancellár hans-dietrich genscher külügyminiszter kíséretében szombaton hazaérkezett washingtoni tárgyalásairól.

rg bd
13.40 160483 0211

Km
15 25

--

sk0031 4 230 mtik1035

sziria-izrael 2.

bejrut, 1983. április 16. /mti/ - az izraeli légierő szombat délelőtti is folytatta harmadik napja tartó intenzív felderítő tevékenységét, provokatív manővereit a szíriai ellenőrzés alatt álló libanoni bekaa-völgy légterében - jelentette a bejruti állami rádió.

bejruti elemzők lehetségesnek tartják, hogy izrael a kelet-libanonban állomásozó szíriai és palesztin erőkre mért csapással válaszol a megszállt dél-libanonban egymást követő fegyveres ellenállási akciók sorozatára. tel-avivban azt állítják, hogy a súlyos veszteségeket okozó támadásokat a szíriai vonalak mögül beszivárgó gerillaosztályok hajítják végre. az akciók többségéért a libanoni nemzeti ellenállási front vállalta a felelősséget.

bejruti politikai körökben feltűnést keltett, hogy az egyesült államok mélyen hallgat az izraeli háborús előkészületekről. minthogy washington szíriát és a palesztinai felszabadítási szervezetet teszi felelőssé a reagan-terv és az amerikai-izraeli szempontból előnyös, de szíria számára elfogadhatatlan libanoni „rendezés,„ kudarcáért, indokolt a feltételezés, hogy az amerikai kormány nem nézné rossz szemmel a „zavaró tényezők,„ erőszakos „kiiktatását,„

a tisin című damaszkuszi lap szombaton arról ír, hogy szíria elveti az egyidejű csapatkivonás elvét, csupán az izraeli megszálló csapatok távozása után hajlandó kivonni libanonban állomásozó erőit. szó sem lehet azonban szíriai csapatkivonásról, ha izrael földrajzi, politikai, stratégiai, biztonsági előnyökre tesz szert libanonban a bejruti kormánnyal kötött megállapodás révén, mert szíria és libanon biztonsága elválaszthatatlan egymástól. a szíriai jelenlét az egyetlen ütőkártya libanon kezében az izraeli csapatkivonás eléréséhez - mutat rá a damaszkuszi lap.

bz/th pi

15.12 160483 1791

Km
15 25

--

sk0032 4 230 mtik1036

két rövid hír

Luther-kollokvium

erfurt, 1983. április 16. /adn/ - kétnapos Luther-kollokvium kezdődött szombaton az ndk-beli erfurtban. a kollokviumon - amelyen 180-an vesznek részt - előadások hangzanak el a Luther-életművel kapcsolatos kutatások eredményeiről.

dél-afrika - kanyaró

johannesburg, 1983. április 16. /dpa/ - dél-afrikában az év eleje óta 110 feketebőrű gyermek életét követelte a port elisabeth környékén pusztító kanyarójárvány. az illetékes hatóságok azt közölték, hogy az utóbbi időben csökkent az új megbetegedések száma. dél-afrikában a kolera is halálos áldozatokat szedett: 1982 augusztusa óta 42 színesbőrű dél-afrikai veszítette életét a ragályos betegségben.

zo pi

15.14 160483 0728

--

sk0033 4 230 mtik1037

shultz - salvador

washington, 1983. április 16. /taszsz/upi/ - az amerikai külügyminiszter egy dallasban elhangzott beszédében arra szólította föl a washingtoni törvényhozást, hogy fogadja el a reagan-adminisztráció által kért 61 millió dolláros katonai támogatás teljes összegét a salvadori kormány részére, s ezen felül szavazzon meg egy újabb 110 millió dolláros segélyt is.

a kongresszus korábban 26,5 millió dollárra csökkentette a salvadornak nyújtandó katonai támogatás összegét, mivel számos törvényhozási képviselő foglalt állást az egyre növekvő amerikai katonai beavatkozás ellen salvadorban. többen az ellen emelnek szót, hogy a salvadori kormány megsérti az emberi jogokat, s ezért vonakodnak az újabb katonai segélyek megszavazásától.

Vm
1545

a taszsz föl hívja a figyelmet arra, hogy a pentagon újabb salvadori katonai egységek kiképzését tervezi. shultz dallasi beszédében is utalt rá, hogy máris három, amerikai szakértők által kiképzett kormányzászlóalj folytat „sikeres” hadműveleteket salvadorban.

zo pi

15.18 160483 1048

--

sk0034 4 230 mtik1038

gromiko - indokinaí nagykövetek

moszkva, 1983. április 16. /mti/ - andrej gromiko, az szkp kb politikai bizottságának tagja, a szovjetunió minisztertanácsa elnökének első helyettese, a szovjetunió külügyminisztère szombaton moszkvában fogadta vietnam, laosz és kambodzsa nagyköveteit. a nagykövetek tájékoztatták gromikot a három indokinaí ország külügyminisztereinek április 12-én phnom penh-ben megtartott értekezletéről, s azokról a tanácskozáson született kezdeményezésekről, amelyek célja a délkelet-ázsiai helyzet normalizálása, a térség békéjének helyreállítása, az indokinaí országok és az asean-tagállamok közötti politikai párbeszéd megteremtése.

a szombati találkozón andrej gromiko hangsúlyozta, hogy a szovjetunió továbbra is teljes mértékben szolidáris vietnam, laosz és kambodzsa konstruktív politikájával, amelynek célja a délkelet-ázsiai helyzet javítása, a térség államai közötti bizalom és együttműködés erősítése. a három külügyminiszter tanácskozásán született javaslatok komoly figyelmet érdemelnek mindazok részéről, akik valóban szilárd békét és stabilitást kívánnak a világnak ezen a részén.

a szovjetunió kész hozzájárulni ahhoz, hogy rendeződjen a délkelet-ázsiai helyzet, a térség a béke, a jószomszédi kapcsolatok és az államok közötti együttműködés övezetévé váljon. a szovjetunió, mint ezt már korábban is kijelentette, kész az ensz biztonsági tanácsának más állandó tagjaival együtt közösen szavatolni azokat a megállapodásokat, amelyek esetleg az indokinaí országok és az asean tagállamai között létrejönnek - mondotta gromiko.

fl/th pi

15.22 160483 1602

Vm
1625

--

sk0035 4 300 mtik1039

spanyolország - almiron-botrány

király ferenc, az mti tudósítója jelenti:

madrid, 1983. április 16. /mti/ - szélesedik az almiron-botrány spanyolországban. a tiltakozási hullám még magasabbra csapott amiatt, hogy bírói döntésre betiltották és az újságárusoktól elkobozták a cambio 16 című hetilap legutóbbi számát.

a lap folytatta dokumentumokkal alátámasztott leleplező riportorozatát rodolfo almironról, a spanyol jobboldal vezérének, manuel fragának a testőréről. megírja, hogy almiron a hetvenes évek elején argentinában a hirhedt „aaa„ /argentin antikommunista szövetség/ egyik vezetője volt. a kommunista és más baloldali hazafiak megkínzásáról, meggyilkolásáról hirhedt fasiszta fegyveres csoport annak idején azt tűzte ki célul, hogy „leszámol a marxizmussal ebben a dél-amerikai országban„. a cikkben megszólaltatott tanuk elmondása szerint almiron több ártatlan ember kivégzésére adott parancsot.

a hirhedt bandita a hetvenes évek második felében tünt fel spanyolországban és a népi szövetség nevű jobboldali pártban gyorsan ivelt felfelé pályája. a tavaly októberi választási kampányban már manuel fraga volt francoista miniszter, a jobboldal vezetője testőrségének parancsnoka lett.

a cambio 16 dokumentumriportja megdöbbenést és felháborodást váltott ki spanyolországban. a hetilap elkobzására - szolidaritásul - a többi újság úgy reagált, hogy részleteket közöl a leleplező cikkből, almiron ténykedéséről, aki a hét közepe óta ismeretlen helyen tartózkodik. a spanyol rendőrség „jogtalan fegyverviselés„ címen adott ki ellene körözést.

a lap elkobzását elrendelő bírói végzés szerint „a cikk állításai jogilag nincsenek bizonyítva„. a jobboldal az igazság győzelmének, a szocialista párt, a kommunisták párt szóvivője viszont a sajtószabadság megsértésének minősítette a bírói döntést.

az almiron-botrány - vélekedik az el pais című liberális napilap szombati száma - több tizezres szavazatvesztést jelenthet a jobboldalnak a közelgő helyhatósági választásokon. fraga pártvezér az ügyről mindössze annyit nyilatkozott: „nem tudom elhinni mindazt, amit közvetlen munkatársamról állítanak. egyik legmegbízhatóbb emberemről van szó„.

ky/dj pi

15.27 160483 2223

16¹⁰
Kus

--

sk0036 4 230 mtik1040

rövid hírek

venezuela - szovjet parlamenti küldöttség

caracas, 1983. április 16. /taszsz/ - Luis herrera campins venezuelai elnök pénteken fogadta a szovjetunió legfelsőbb tanácsának küldöttségét, amely szattar imasevnek, a legfelsőbb tanács elnöksége elnökhelyettesének vezetésével tartózkodik hivatalos látogatáson venezuelában. a szovjet delegáció vezetője átadta a venezuelai államfőnek a legfelsőbb tanács elnökségének üzenetét.

brit látogatás új-zélandon

auckland, 1983. április 16. /ap/ - károly walesi herceg, felesége, diana hercegnő és a 10 hónapos william herceg társaságában szombaton új-zélandra érkezett. a látogatáskor eddig nem látott biztonsági intézkedéseket léptettek életbe a szigetországban, mivel várhatóan az új-zélandi maori népcsoport tagjainak tüntetésétől kell tartani. a lakosság 8 százalékát kitevő maorik a 143 évvel ezelőtt megkötött waitangi egyezmény ellen tiltakoznak, amelyben földjeik és halászterületeik biztonsága fejében elismerték a brit korona fennhatóságát. véleményük szerint az egyezmény igazságtalan és módosítását követelik.

magyar-román baráti találkozó

bukarest, 1983. április 16. /mti/ - az ostrovi román-magyar barátság termelőszövetkezetben pénteken megemlékeztek hazánk felszabadulásának 38. évfordulójáról. a baráti találkozón jelen voltak a helyi vezetők, a szövetkezet szakemberei. ott volt barity miklós bukaresti magyar nagykövet és a nagykövetség több tagja.

sikertelen ut az északi sarkra

london, 1983. április 16. /taszsz/ - sikertelenül végződött egy 26 éves angol kísérlete, hogy kanadából gyalog eljusson az északi sarkra. mint a bbc angol televízió jelentette, a fiatal ember a rossz időjárási viszonyok miatt kényszerült feladni tervét: az állandóan tomboló orkán miatt hat nap alatt egyetlen mérföldet sem tudott előrehaladni.

te pi

15.38 160483 1861

16¹⁵
Kus

--

sk0037 4 300 mtik1041

szicília - okp - tudósítói

király ernő, az mti tudósítója jelenti:

róma, 1983. április 16. /mti/ - az olasz kommunista párt süngős magyarázatot követel a fanfani-kormánytól a sziciliában és a környező kisebb szigeteken tervezett újabb katonai létesítmények felől, illetve a meglévők fejlesztéséről.

giorgio napolitano a párt parlamenti képviselői, edoardo perna a szenátorok nevében sürgette, hogy a kormány a legrövidebb időn belül ismertesse, milyen katonai célt szolgál a nebrodi-hegységben kisajátított, több mint 20 ezer hektáros terület, miért bővítik a trapani repülőteret, mi indokolja az agrigentoit, valamint a pantellerián és lampedusán lévő támaszpont fejlesztését.

az olasz kommunista párt mindezek ismeretében választ vár arra is, hogy e tervek mennyiben jelentik szicília és a kisebb szigetek geopolitikai szerepének megváltozását, milyen kapcsolatban állnak a nato földközi-tengeri céljaival, köztük a comiso rakétabázissal.

az ismertetésnek ki kell terjednie arra is, hogy mindeddig miért nem tájékoztatta a kormány a szicíliai parlamentet, melyet a sziget autonómiája folytán mindezen kérdésekről elsőként kellett volna informálni - hangsúlyozzák az okp parlamenti, illetve szenátusi csoportjának vezetői.

kir/dj pi

15.43 160483 1277

--

sk0038 4 230 mtik1042

szovjet filozófus nyilatkozata

moszkva, 1983. április 15. /taszsz/ - a szovjetunió tudósai - alapvető ismeretekre támaszkodva - teljes felelősséggel kijelentik, hogy egy nukleáris háborúban nem léteznek hatékony védelmi eszközök és azok létrehozása sem lehetséges. egy ilyen konfliktus megelőzésének egyetlen módja a nukleáris leszerelés - hangsúlyozta mark mityin szovjet filozófus a taszsz hírügynökségnek adott nyilatkozatában.

1620

Kuc

a szovjet filozófus emlékeztetett arra, hogy a szovjet tudósok véleményét az emberiséget fenyegető veszélyről sok más ország tudósai is osztják. erről tanuskodik az a deklaráció, amelyet tavaly a világ 36 tudományos akadémiajának képviselői, köztük az egyesült államok tudományos akadémiajának képviselői, írtak alá. a nyilatkozat hangsúlyozta, hogy a béke megőrzése érdekében egyesíteni kell az erőfeszítéseket.

ez, a béke miatti aggodalom ösztönözte a szovjet tudósokat arra, hogy ismeretes felhívásukkal más országbeli kollégáikhoz forduljanak - állapította meg befejezésül a szovjet filozófus.

te pi

15.57 160483 1067

--

sk0039 4 300 mtik1043

kína-vietnam-határ

peking, 1983. április 16. /mti/ - kínai tüzérségi alakulatok szombaton a kuanghszi-csuang autonóm területen vietnami katonákra és állásokra tüzeltek. a szombat este pekingben kiadott két jelentés azt állította, hogy „az elmúlt néhány napban ismételt fegyveres provokációkat követtek el a kínai határkörzetek ellen, és a kínai egységek „védelemből kénytelenek voltak visszalőni,„

az egyik kínai jelentés egy helyen „ellentámadást,„ említ.

a vietnami katonák és állások lövése szombat reggel kezdődött és a kínai jelentés szerint a lövedékek vietnami védelmi állásokat értek, illetve romboltak szét.

a kínai jelentés azt állította, hogy a tüzérség „a határmenti lakosok, javaik, és a tavaszi szántási munkálatok védelmében,„ cselekedett. harci cselekményekről az új kína nem adott hírt, csak annyit jegyzett meg, hogy a kínai határőrök „éber figyelemmel követik a fejleményeket,„

az új kína azt is jelentette, hogy norodom szihanuk, a magát koalíciónak nevező kambodzsai ellenzéki csoportosulás vezetője szombaton phenjanból pekingbe indult.

nc/dj pi

16.33 160483 1122

1635

Kuc

--

sk0040 4 230 mtik1044

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

abu gazala nyilatkozata

kairó, 1983 április 16./mti -upi/- egyiptomot aggodalommal tölti el a szovjet-libiai barátsági szerződés megkötésének lehetősége, különösen, ha egy ilyen megállapodás, külföldi katonai jelenlétet eredményezne az egyiptomi határ közelében, - jelentette ki abdel halim abu gazala egyiptomi hadügyminiszter az akhbar el-jom című lapnak nyilatkozva.

egyiptomnak nincsenek agresszív szándékai egyik szomszédjával, így libiával szemben sem - fűzte hozzá abu gazala. a leghatározottabban szembeszáll azonban minden olyan fenyegetéssel, amely /egyiptom/ biztonsága ellen irányul - akár közvetlenül, akár közvetve. a szovjetunióknak már így is több ezer katonai tanácsadója tartózkodik libiában - fűzte hozzá. utalt arra is, hogy a szovjetunióval, vagy a varsói szerződés más országaival megkötendő libiai barátsági szerződést egyiptom különösen veszélyesnek tartja, ha libia továbbra is fenyegetően lép fel szomszédaival szemben. /mint emlékeztetés, a szovjet-libiai barátsági szerződés megkötéséről abdel szalam dzsallud legutóbbi moszkvai látogatásakor elvi megállapodásra jutott szovjet tárgyalópartnereivel./

az egyiptomi hadügyminiszter ugyanakkor leszögezte: a sam-5 típusú légvédelmi rakéták sziriai telepítése erősíteni fogja sziria védelmi képességét és elősegíti a sziria és izrael közötti részleges katonai erőegyensúly létrejöttét. „a sziriában működő szovjet katonai szakértők számának növekedését azonban nyugaton a szovjet befolyás erősödésének fogják tekinteni - fűzte hozzá. meg kell akadályozni, hogy a térség a két szuperhatalom konfliktusának színterévé váljék - szögezte le az egyiptomi hadügyminiszter.

sj pi

16.40 160483 1785

Km
1700

--

sk0041 4 230 mtik1045

marx károly konferencia

bochkor jenő, az mti tudósítója jelenti:

berlin, 1983. április 16./mti/ - erich honecker záróbeszédével ért véget szombaton berlinben a kettős marx-évforduló alkalmából megrendezett nemzetközi tudományos konferencia.

szombaton délelőtt folytatódtak a felszólalások a köztársasági palota üléstermében.

vasil bilak, csehszlovákia kommunista pártja központi bizottsága elnökségének tagja, a központi bizottság titkára beszámolt a hazájában végzett szocialista építőmunkáról, és megállapította, hogy a dolgozók életében bekövetkezett mélyreható változások egyértelműen megerősítik, hogy csehszlovákia a helyes uton jár. rámutatott arra, hogy a marxista módszertől idegen a megcsontosodás és mindennemű szemantizmus. ha az új társadalom felépítésének útján nehézségek és kudarcok adódnak, az nem a marxista elmélet hiányossága, hanem éppen annak következménye, hogy nem alkalmazzák alkotóan és következetesen az elméletet.

clodomiro almeida, a chilei szocialista párt főtitkára kijelentette: hazájában a fő feladat ma a nép szuverén jogainak helyreállítása és a katonai diktatura megdöntése.

harilaosz florakisz, a görög kommunista párt központi bizottságának főtitkára elmondta, hogy hazájára egyre erősebb nyomás nehezedik, mert az egyesült államok ki akarja bővíteni a nato-támaszpontokat görögországban. ez a politika nemcsak a kommunistákat aggasztja, hanem a kormánypárt /paszok/ tagjait, minden demokratát, meg a konzervatívokat is - mondotta florakisz.

délutáni zárszavában az nszep központi bizottságának főtitkára örömmel nyugtázta, hogy a nemzetközi konferencia őszinte és átfogó véleménycserére adott alkalmat, és mindenkiben megerősítette a meggyőződést, hogy az emberiség képes sikeresen megvívni harcát a békéért és a társadalmi haladásért. a konferencia új lendületet adott ennek a harcnak.

a konferencián 111 országból 145 küldöttség vett részt. ismét bebizonyosodott, hogy egyes véleménykülönbségek ellenére nincs akadálya a közös cselekvésnek, amikor a békéről és a társadalmi haladásról, az emberiség létérdekeinek biztosításáról van szó.

bj/dj pi

16.47 160483 2148

1705
Km

--

sk0042 4 300 mtik1046

bolgár-guineai közlemény

szófia, 1983. április 16. /mti/ - bulgária és guinea aggodalmát fejezi ki a nemzetközi helyzet kiéleződése miatt, amelyet a reakciós imperialista erők agresszív és militarista politikája váltott ki - állapítja meg egyebek között a közös közlemény, amelyet abdoulaye touré guineai külügy- és együttműködési miniszter április 14-16. közötti bulgáriai hivatalos baráti látogatásáról adott ki szombaton szófiában.

bulgária és guinea szükségesnek tartja az antiimperialista és a haladó erők akcióegységének megszilárdítását a békéért és az enyhülésért, a fegyverkezési hajszá megszüntetéséért és a leszerelésért vívott küzdelemben. sürgették a genfi és a bécsi fegyverzetcsökkentési tárgyalások meggyorsítását az egyenlőség és az egyenlő biztonság elvei alapján.

kölcsönösen elítélték namibia törvénytelen megszállását és támogatásukról biztosították a namibiai népnek egyetlen törvényes képviselője, a swapo vezetésével a szabadságért és a nemzeti függetlenségért vívott harcát. elítélték a pretoriai rezsim apartheid-politikáját és nagyra értékelték az afrikai egységszervezet haladó szerepét a gyarmati rendszer maradványainak felszámolásában.

egyetértettek abban, hogy az el nem kötelezett országok legutóbbi csúcstájékoztatója fontos hozzájárulásnak bizonyult az imperializmus, a gyarmatosítás és az újgyarmatosítás, a raszizmus és az apartheid ellen, az új világgazdasági rend megteremtéséért folyó küzdelemben.

ek/dj pi

16.53 160483 1483

17/10

Vim

--

sk0043 4 300 mtik1047

koh l - n.y.t.

washington, 1983. április 16. /mti/ - „egy nézetkülönbség nyilvánvaló volt az amerikai és a nyugatnémet vezetők között: az európai leszerelési konferencia tekintetében.” - írja a the new york times szombaton koh l nyugatnémet kancellár látogatása kapcsán.

koh l sajtóértekezletén arról beszélt, hogy Bonn továbbra is óhajtja ennek a konferenciának a megrendezését, s csak másodlagosan említette az emberi jogok kérdését. nyugatnémet diplomáciai források hívták fel a the new york times figyelmét arra, hogy reagan a hivatalos megbeszéléseken ennek a kérdésnek az amerikai követelések szellemében való felvetését a leszerelési konferencia összehívásának előfeltételként tárgyalta.

az európai leszerelési konferencia összehívása, mint ismeretes a madridi találkozó napirendjén szerepel, s fontos részét alkotja a tanácskozás záróokmány-tervezetének. koh l kancellár a the new york times értesülései szerint arra próbálta rávenni amerikai partnerét, hogy egyezzen bele a leszerelési konferencia összehívásába, amely így mintegy a madridi tanácskozás örökébe léphetne.

koh l állítólag kifejezésre juttatta aggodalmát, hogy a közép-hatótávolságú nato-rakéták Európába telepítése a genfi tárgyalások végét jelentheti. a nyugatnémet vélemény szerint így a szovjetunióval való tárgyalások folytatása céljából is szükség lenne az európai leszerelési konferenciára.

br/dj pi

17.34 160483 1415

17/10

--

sk0044 4 300 mtik1048

kohl - welt am sonntag /1.rész/

bonn, 1983. április 16. /mti/ - a nyugatnémet kormány teljes mértékben támogatja amerikai szövetségesét az európai közép-hatótávolságu fegyverek kérdésében, ugyanakkor lényegében sikerült megakadályoznia azokat az amerikai próbálkozásokat, amelyeknek a kelet-nyugati gazdasági kapcsolatok korlátozása volt a célja - ez derült ki abból az interjúból, amelyet helmut kohl kancellár adott washingtoni tárgyalásairól a welt am sonntagnak.

kohl szavai szerint a reagan elnökkel és az amerikai kormány tagjaival folytatott megbeszélései azt bizonyították, hogy az egyesült államok „komolyan” törekszik siker elérésére a genfi tárgyalásokon.

a nyugatnémet kancellár - nagy-britannia és franciaország hasonló fegyvereinek megemlítése nélkül - azt állította, hogy most már egyedül a szovjetunitól függ, sikerül-e idén őszig megállapodást elérni genfben.

kohl visszautasította az ellenzéki szociáldemokrata pártnak azt a bírálatát, hogy az új nyugatnémet kormány nem gyakorol kellő befolyást a nato politikájára és csupán aláveti magát az amerikai érdekeknek.

a nyugatnémet kormányfő ezuttal is megerősítette: ha őszig nem születik eredmény genfben, megkezdik az amerikai rakéták nszk-beli telepítését. kohl azt a meggyőződését hangoztatta, hogy ebben az esetben kormánya meg tudja szerezni a nyugatnémet lakosság többségének támogatását a telepítéshez.

a kelet-nyugati gazdasági kapcsolatokkal foglalkozva, kohl közölte: reagan elnökkel folytatott tárgyalása után a hét vezető tőkés ország májusi, egyesült államokbeli gazdasági csúcstalálkozóján nem kell számítani a kelet-nyugati kereskedelem korlátozását sürgető amerikai nyomásra, s így nem is kerül sor lényeges korlátozásra.

ez a témakör az eltérő érdekek miatt problémát jelent az egyesült államok és nyugat-európa viszonyában. mi elfogadjuk, hogy korlátozni kell a katonai jelentőségű, magas fejlettségű technológiák exportját, de ezen túlmenően a kelet-nyugati kereskedelem nem lesz fő téma a williamsburgi csúcstalálkozón - mondta kohl. /folyt./

fkj/dj pi

17.39 160483 2094

AFT

Km

--

sk0045 4 300 mtik1049

kohl - welt am sonntag /2.rész/

mindez azt jelenti, hogy a nyugatnémet tőkés körök ösztönzésére helmut kohlnek sikerült elfogadtatnia az amerikai kormánnyal a szocialista országokkal való gazdasági kapcsolatok folytatására vonatkozó álláspontját. erre utalt a nyugatnémet kancellárnak az a kijelentése is, hogy az amerikai kormány szerint is „stabilizáló szerepe” van a kereskedelemnek a kelet-nyugati viszony egészében.

fkj/dj pi

17.42 160483 0453

--

sk0046 4 230 mtik1050

arafat

tunisz, 1983. április 16. /afp-mti/ - jasszer arafat, a palesztinai felszabadítási szervezet végrehajtó bizottságának elnöke szombaton visszaérkezett tuniszba. arafat a bolgár népköztársaságban tett baráti látogatást.

megérkezése után a palesztin vezető habib burgiba tunéziai elnökkel folytatott megbeszélést a palesztin ellenállási mozgalom helyzetéről valamint a május elején a marokkói fezbem megtartandó arab csúcsertekezletről.

arafat még szombaton villámlátogatásra algerba utazik, ahol bendzsedid sadli elnökkel tárgyal. a palesztin vezető ezután visszatér tuniszba, hogy résztvegyen a pfsz végrehajtó bizottságának ülésén. a vasárnap, vagy hétfőn kezdődő tanácskozáson - a tunéziai hírügynökség értesülései szerint - három fő napirendi pont szerepel: a félbeszakadt jordániai-palesztin tárgyalások utáni helyzet áttekintése; a megszállt arab területekkel kapcsolatos kérdések megvitatása; a május elejére tervezett csúcsertekezleten követendő álláspont kidolgozása.

sj pi

17.45 160483 1021

1800

Km

--

sk0047 4 230 mtik1051

fülöp-szigetek-amerikai támaszpontok-taszsz

moszkva, 1983. április 15. /taszsz/ - jurij rogyionov, a taszsz hírügynökség kommentátora írja:

az egyesült államok fülöp-szigeteki katonai támaszpontjain harcászati nukleáris fegyvert helyezett el, amellyel katonai repülőgépeket, tengeralattjárókat és hadihajókat szerelnek majd fel. a hírt az afp francia hírügynökség jelentése szerint jose diocno, volt fülöp-szigeteki szenátor közölte, hangsúlyozva, hogy „minden bizonyíték rendelkezésünkre áll erről,,.

a fülöp-szigeteki politikus ujságíróknak nyilatkozott azon a nagygyűlésen, amelyet a szigetország közvéleményének képviselői rendeztek pénteken az amerikai nagykövetség épülete előtt „távolítsuk el az amerikai támaszpontokat a fülöp-szigetektől,, jelszóval.

az egyesült államok még 1947-ben uzsoraszerződést kényszerített a fülöp-szigetekre a támaszpontokról. azóta számos amerikai katonai létesítményt építettek az országban, köztük délkelet-ázsia két legnagyobb bázisát, a clark field-et és a subic-bay-t. ez utóbbiak fontos láncszemei az amerikai támaszpontok ugynevezett „keleti ivének,, , amelyet washington azzal a számítással hozott létre, hogy megteremtí katonai, politikai és gazdasági uralmát ázsiaiban. ez az „iv,, dél-koreától japánon és a fülöp-szigeteken keresztül ausztráliáig húzódik, többtízezer mérföldre az egyesült államok területétől.

washington most erőfeszítéseket tesz, hogy atomfegyverrel lássa el térségbeli hadibázisait, mert - idegen földön - meg akarja valósítani a „helyi atomháborúkról,, szóló abszurd doktrínáját. ezt a doktrínát a fülöp-szigetekre vonatkozóan is érvényesíteni szándékoznak, az ország területét ugyanis a pentagon tevékenyen felhasználja katonai erejének fokozására a csendes-óceán, az indiai-óceán és a dél-kinai tenger térségében.

a fülöp-szigetek közvéleményét nem nyugtatja meg az a tény, hogy a támaszpontokról szóló szerződésben foglalt egyik pont szerint az egyesült államoknak meg kell kapnia az ország kormányának előzetes engedélyét az atomfegyverek telepítéséhez a támaszpontokon. a fülöp-szigeteki politikus ennek kapcsán az ország fegyveres erőinek vezérkari főnökét idézte, aki elismerte: „washington nem mindig teljesíti ezt a kötelezettségét,,.

1805

Fabiana Vera

Km

ezt bizonyítja a fülöp-szigetek és az egyesült államok közötti kapcsolatok története is. mint ismeretes, az egyesült államok a szigetország katonai létesítményeit a kormány minden előzetes értesítése nélkül felhasználta a vietnami háboruban - hangsúlyozza végezetül a taszsz kommentátora.

te pi

17.51 160483 2568

--

sk0048 4 230 mtik1053

irak-irán

teherán, 1983. április 16. /afp/ - szombaton megszilárdult az öt nappal korábban fakke helységtől északra indított iráni offenzíva frontja és az iráni erők jelenleg állásaik megerősítését végzik - jelentette a teheráni rádió, amely újabb harcokról nem tett említést. az ettela, at című teheráni lap haditudósítója azt írta, hogy az offenzíva első szakasza „a kívánt sikert eredményezte,,.

bagdad/manama/bejrut, 1983. április 16. /afp/reuter/upi/ - szaddam husszein iraki elnök szombaton közölte, hogy országa kész iráni vallási küldöttséget fogadni a bagdadban csütörtökön megnyílt iszlám népi kongresszusra, amelynek legfőbb témája az iraki-iráni háború. az egyiptomi küldött által beterjesztett, kuvaiti és pakisztáni részről támogatott javaslatra az államfő a kongresszus előtt kijelentette: „beleegyezőnk, sőt meghívjuk magát khomeinit, hogy részt vegyen e tanácskozáson, mint ahogy irak vendégül látta őt 14 éven át,,. khomeini a sah uralma idején nagyrészt iraki száműzetésben élt.

az iszlám kongresszuson mintegy ötven ország 280 vallási méltósága vesz részt.

rg to pi

18.45 160483 1119

1905

Km

--

sk0049 4 230 mtik1054

habib - elutazás

kairó, 1983 április 16./upi-ap/- philip habib, reagan elnök közel-keleti megbizottja szombat délután ötórás kairói tartózkodás után elutazott izraelbe.

sj pi

18.46 160483 0196

--

sk0050 4 300 mtik1055

habib kairóban - esti tudósítói

patak károly, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1983. április 16. /mti/ - philip habib, reagan elnök közel-keleti különmegbizottja, szombaton rövid látogatást tett kairóban. másfél órás megbeszélést folytatott hoszni mubarak elnökkel. a találkozón, amelyen jelen volt kamal hasszan ali miniszterelnök-helyettes, külügyminiszter is, habib tájékoztatta mubarakot az izraeli-libanoni csapatkivonási tárgyalásokról. az mti tudósítójának értesülése szerint a megbeszélésen a közel-keleti helyzet nagyobb összefüggései is szerepet kaptak, tekintettel arra, hogy a pfsz elutasította a reagan-tervet, és jordánia felfüggesztette a palesztin mozgalommal folytatott tárgyalásait.

mubaraktól távozóban habib - aki később, még a nap folyamán visszatért izraelbe - cáfolta azt a korábbi jeruzsálemi jelentést, hogy az egyesült államok két héten belül rendezni akarja a csapatkivonási tárgyalások sorsát. az egyiptomi hírügynökség, a mena, arról tájékoztatót, hogy mubarak elnök felkérte habibot: a „lehető legnagyobb nyomást”, gyakorolja izraelre dél-libanon kiürítése érdekében.

pk/dj pi

19.04 160483 1142

19.10

Am

--

sk0051 4 300 mtik1056

magyar részvétel a lille-i nemzetközi vásáron - mauroy

párizs, 1983. április 16. /mti/ - mauroy miniszterelnök szombaton délután megnyitotta lille-ben az 52. nemzetközi vásárt. az észak-francia iparvidék központjában rendezett vásáron Magyarország is részt vesz. a külföldi résztvevők között a magyar kiállítás a legnagyobb: a 2500 négyzetméteres magyar pavilonban 30 magyar vállalat mutatja be legkorszerűbb termékeit s külön idegenforgalmi részleg is kiegészíti a kiállítást.

mauroy miniszterelnök a magyar pavilonban tett látogatásakor nagy elismeréssel nyilatkozott a magyar kiállításról s hangsúlyozta: úgy is mint lille polgármestere és úgy is mint franciaország miniszterelnöke, köszönetet mond a méreteiben és ötletes elrendezésében egyaránt figyelemreméltó magyar részvételért, ami minden bizomnyal hozzá fog járulni a két ország közötti gazdasági kapcsolatok továbbfejlesztéséhez. a miniszterelnök hozzátette: csak elismeréssel lehet szólni Magyarországnak gazdasági és kulturális téren elért eredményeiről és erőfeszítéseiről s biztos abban, hogy ezeket az erőfeszítéseket siker fogja koronázni.

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

mauroy miniszterelnök azt is kijelentette, hogy a lille-i vásáron való magyar részvételnek azért is külön örül, mert azt kedvező nyitánynak tekinti közeljövőben sorra kerülő magyarországi látogatása előtt.

ds/dj pi

19.11 160483 1455

19.10

Am

--

sk0052 4 230 mtik1057

usa - mexikó

washington, 1983. április 16. /taszsz/ - george shultz külügyminiszter, donald regan pénzügyminiszter és malcolm baldrige kereskedelmi miniszter személyében magasszintű amerikai delegáció utazik hétfőn mexikóba. az utazás célja, hogy megpróbálja csökkenteni a két ország közötti kapcsolatokban támadt feszültséget - írja a taszsz hírügynökség, a látogatás háttérével foglalkozó, a mexikói sajtójelentéseket idéző elemzésében.

a két ország kapcsolatában jelentkező feszültség - hangsúlyozza a mexikói sajtó - annak következménye, hogy washington durva nyomást gyakorolt mexikóra. az egyesült államoknak nem tetszik, hogy a mexikói kormány független külpolitikai irányonalat követ, és az sem, hogy - nemzeti érdekekből - elutasítja az egyesült államokba irányuló olajszállításainak növelését. a közép-amerikai ország nem ért egyet a reagan-kormányzat agresszív irányvonalával közép-amerikában, és követeli a nicaragua ellen indított hadüzenet nélküli háborújának megszüntetését, valamint azt, hogy a fehér ház mondjon le a salvador belügyeibe való beavatkozásról.

a nemzetközi közvélemény, különösen Európában és Mexikóban a korábbiakhoz hasonlóan most is szembenáll politikánkkal - állapítja meg az amerikai nemzetbiztonsági tanács nemrégén ismertté vált titkos dokumentuma. a mexikói hatóságok független álláspontja miatt a hivatalos washington részéről olyan durva kirohanások hangzottak el, hogy számos mexikói politikai párt követelte az amerikai nagykövet kiutasítását az országból.

helyi megfigyelők szerint washington, miközben a mexikóhoz fűződő „jószomszédi viszonyra„ való törekvésről szónokol, a küszöbönálló megbeszéléseken déli szomszédjának „megszorongatására„ készül. a reagan kormány „semlegesíteni„ szeretné mexikót a közép-amerikai konfliktusban, amelyben maga az usa harcbanálló fél - jelentette ki hector ramirez cuellar, a mexikói egyesült szocialista párt parlamenti képviselője. mexikó viszont - hangsúlyozzák az ország parlamenti köreiből - nem mond le a nicaragua és más közép-amerikai országok népei igazságos harcával való szolidaritásról.

te pi

19.32 160483 2130

Km
19.52

-.-

sk0053 4 230 mtik1058

ceausescu - rizskov

bukarest, 1983. április 15. /taszsz/afp/ - nicolae ceausescu, a román kommunista párt főtitkára, államfő szombaton bukarestben fogadta nyikolaj rizskovot, az szkp kb titkárát, aki az rkp kb meghívására érkezett munkalátogatásra Romániába.

rizskov találkozott ilie verdet-cel, az rkp kb politikai végrehajtó bizottságának tagjával, a kb titkárával is. megvitatták a két ország gazdasági és tudományos-műszaki együttműködésének további elmélyítésével kapcsolatos kérdéseket.

a megbeszélések tárgyszerű, baráti légkörűek voltak.

a rizskov vezette szovjet delegáció szombaton elutazott bukarestből.

te pi

19.52 160483 0660

-.-

sk0054 4 230 mtik1059

zsukov

moszkva, 1983. április 16. /mti-taszsz/- a háborúellenes mozgalmat egyre agresszívabb módszerekkel próbálják elfojtani azok, akiket aggaszt, hogy e mozgalomhoz mind többen csatlakoznak - jelentette ki a szovjet televízióban Jurij Zsukov, a szovjet békevédelmi bizottság elnöke.

e módszerekről részletesen szólva Zsukov emlékeztetett arra, hogy eleinte a rágalmozgás eszközeit részesítették előnyben: a fegyverkezési verseny ellen fellépőket egyszerűen „moszkva ügynökeinek„ nyilvánították, tevékenységüket pedig felforgatóknak minősítették.

amikor washington felismerte, hogy ezek a módszerek nem válnak be, a béke híveinek megfélemlítéséhez, elnyomásához folyamodott. március 31-én Luns NATO főtitkár a genfi nemzetközi szervezeteknél akkreditált újságírók előtt azzal fenyegetőzött, hogy a háborúellenes mozgalom erősödése „káoszt okoz„ és „veszélybe sodorja a demokráciát„.

20.32
Km

az egyesült államok és a nato most egyre gyakrabban veti be pszichológiai hadviselésének új fegyverét, a háboruellenes mozgalommal vívott harc egy harmadik változatát. megpróbálják a mozgalmat elfojtani, úgy állítván be, mintha reagan elnök élesen megváltoztatta volna a béke azon „nyugati”, híveihez fűződő viszonyát, akik nyilvánvalóan „megtévedtek”, s a szovjetunióban és más szocialista országokban élő elvbarátaikkal való együttműködés „veszélyes utját”, választották.

a pszichológiai háboru céljait szolgálva ugyanakkor a egyesült államok és a nato arra összpontosítja erőfeszítéseit, hogy megossza a béke híveinek sorait. megkísérli kiemelni ezen erők közül azokat, akiket - az egyesült államok védelme, a „szovjet fenyegetés”, elleni fellépés hamis jelszavával - sikerül szembefordítani a szovjetunióval és szövetségeseivel. zsukov példaként azokat az angliában létesített csoportosításokat említette, amelyek olyasfajta elnevezésekkel működnek, mint „koalíció a békéért és biztonságért”, „bizottság a szabad világért”, „béke a nato segítségével”, és mások.

ilyen álmozgalmakkal mi természetesen nem járunk közös úton - szögezte le a szovjet békevédelmi bizottság elnöke.

sj pi

20.26 160483 2134

..-

sk0055 4 230 mtik1060

rövid hírek

miterrand - svájc

zürich, 1983. április 16. /apa/ - francois miterrand francia köztársasági elnök szombaton befejezte svájcban tett kétnapos hivatalos látogatását és zürichből visszautazott párizsba. miterrand személyében 1973 óta első ízben tett francia államfő hivatalos látogatást svájcban.

liberális párti vezetők találkozója

london, 1983. április 16. /neuter/ - tizenkét nyugat-európai ország liberális pártjainak vezetői szombaton londonban csúcpszintű megbeszélést kezdtek arról, milyen politikát kövessenek az európai parlamentben 1984-ben sorra kerülő választások előkészítésére. a több mint 30 küldött egyebek között a fegyverkezéssel, észak-írország

2040

Km

problémájával és a fejlődő országok irányában folytatott politikával kapcsolatos kérdéseket vitat meg.

szolidaritási konferencia

athén, 1983. április 16. /taszsz/ - athénben megkezdődött a palesztin és a libanoni néppel való nemzetközi szolidaritási konferencia. a tanácskozás az afro-ázsiai népek szolidaritási szervezete /aapso/ és a nemzetközi demokratikus szolidaritás görög bizottsága kezdeményezésére jött létre. a konferencia munkájában 130 országból jött delegációk vesznek részt.

usa - marxista pedagógusok tanácskozása

cincinnati, 1983. április 16. /taszsz/ - az egyesült államokbeli cincinnatiiban folytatódik a felső oktatási intézmények marxista előadónak 7. konferenciája. a tanácskozáson az egyesült államok egyetemének professzorai és munkatársai, valamint számos szakszervezet és haladó társadalmi szervezet képviselői egyebek között olyan témákat vitatnak meg, mint az „antikommunizmus forrásai”,.

te pi

20.34 160483 1663

..-

sk0056 4 300 mtik1061

lengyel intézkedések

kelemen istván, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1983. április 16. /mti/ - a lengyel állambiztonsági szolgálat az utóbbi napokban több személyt őrizetbe vett, akik az ország törvényes rendjét veszélyeztették.

mint a varsói televízió szombaton este közölte, a lengyel fővárosban négy személyt tartóztattak le azzal kapcsolatban, hogy a volt „szolidaritás”, államellenes programjait sugárzó rádióadót működtették. a nyugati gyártmányú berendezésről a belügyi szervek megállapították, hogy a nagyteljesítményű készülékek az egész ország „beszórására”, képesek lettek volna.

gorzów wielkopolskiban a biztonsági szolgálat több mint tíz személyt tartóztatott le, köztük az illegális „szolidaritás”, ugynevezett revíziós bizottságának egyik tagját, aki a

2045

Km

sk0038 szovjet filozófus nyilatkozata
 sk0039 kina-vietnam-határ
 sk0040 szerk.táj. abu gazala nyilatkozata
 sk0041 marx károly konferencia
 sk0042 bolgár-güineai közlemény
 sk0043 kohl - n.y.t.
 sk0044 kohl - welt am sonntag /1.rész/
 sk0045 kohl - welt am sonntag /2.rész/
 sk0046 arafat
 sk0047 fülöp-szigetek - amerikai támaszpontok - taszsz

sk0048 irak-irán
 sk0049 habib - elutazás
 sk0050 habib kairóban - esti tudósítói
 sk0051 magyar részvétel a lille-i vásáron
 sk0052 usa-mexikó
 sk0053 ceausescu - rizskov
 sk0054 zsukov
 sk0055 rövid hírek
 sk0056 lengyel intézkedések
 sk0057 tartalomjegyzék 1.
 sk0058 tartalomjegyzék 2.

készült az mti külpolitikai főszerkesztőségében
 főszerkesztő: köves tibor
 szerkesztették: baracs dénes
 pirityi sándor

- v é g e -

/dj
 20.43 160483 1386

--

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

 budapest, 1983. április 17.

kül

v a s á r n a p

sk0001 4 230 mtik1001

glenn - salt

washington, 1983. április 17. /mti-ap/afp/ - john glenn demokrata párti szenátor „egyértelműen nemzeti érdekek”, nevezte a salt-ii. szerződés ratifikálását. a szenátor szerint a kormányzat „meggondolatlan nyilatkozatokat”, tesz a nukleáris stratégia kérdéseiről, és kijelentette: az elnök ígéreteinek ellenére semmiféle előrelépés nem történt a genfi fegyverzetellenőrzési tárgyalásokon.

az ohio állambeli szenátor rádiónyilatkozatában elismerte, hogy 1979-ben még ellenezte a leonyid brezsnyev és jimmy carter által aláírt szerződés megerősítését, de - mint mondotta - akkor sem azért, mert azt hitte volna, hogy felbillent az egyensúly. akkor ugyanis úgy vélte: az egyesült államok nem tudta volna kellőképpen ellenőrizni a szerződés betartását.

john glenn - az egykori űrhajós - népszerű személyiség az egyesült államokban, és egyike a demokrata párt lehetséges elnökjelöltjeinek az 1984-ben tartandó választásokon. hírügynökségek úgy tudják, hogy a szenátor a jövő héten hivatalosan bejelenti: indulni kíván az elnöki székért folyó versengésben.

mint nyilatkozatában megjegyezte, az egyesült államok és a szovjetunió az amerikai ratifikáció elmaradásának ellenére is betartja a salt-ii szerződésben foglaltakat, s felszólította az elnököt: rendeleti úton, vagy a szerződés ratifikálásának támogatásával tegye hivatalossá a szerződésben vállalt kötelezettségeket.

Nuu